

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 120/2015-22

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 8. apríla 2015 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti QLEMOOSLEY VENTURES LTD c/o Trident Trust Co. BVI Ltd, Trident Chambers, Wickhams Cay, P. O. Box 146, Road Town, Tortola, Britské panenské ostrovy, zastúpenej advokátkou JUDr. Danielou Suchánkovou, M. Waltariho 4, Piešťany, pre namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 3 Cob/312/2012-307 z 11. decembra 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti QLEMOOSLEY VENTURES LTD c/o Trident Trust Co. BVI Ltd o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. apríla 2014 faxom a 25. apríla 2014 poštou doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti QLEMOOSLEY VENTURES LTD c/o Trident Trust Co. BVI Ltd, Trident Chambers, Wickhams Cay, P. O. Box 146, Road Town, Tortola, Britské panenské ostrovy (ďalej len „sťažovateľka“), pre namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 3 Cob/312/2012-307 z 11. decembra 2013 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“).

Zo sťažnosti a z príloh k nej pripojených vyplýva, že 13. januára 2010 bola Okresnému súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) doručená žaloba sťažovateľky, ktorou sa proti obchodnej spoločnosti Slovenský plynárenský priemysel, a. s., Mlynské nivy 44/a, Bratislava (ďalej len „žalovaný“), domáhala zaplatenia sumy 17 447 205 CZK spolu s 9 % ročným úrokom z omeškania od 25. decembra 2009 do zaplatenia z titulu postúpenej pohľadávky na zaplatenie podielovej odmeny advokáta podľa čl. 2 odseku 2.1.2 zmluvy o poskytnutí právnych služieb z 18. septembra 2006 uzatvorenej medzi žalovaným (ako klientom) a obchodnou spoločnosťou ULC Čarnogurský, s. r. o., Jelenia 4, Bratislava (ako advokátom).

Okresný súd rozsudkom č. k. 25 Cb/83/2010-258 z 23. februára 2012 návrh sťažovateľky zamietol po tom, ako „...vyhodnotil návrhom uplatnený nárok v súlade s predloženými dôkazmi, ako aj citovanými zákonnými ustanoveniami a dospel k záveru, že tento je skutkovo i právne neopodstatnený. Medzi účastníkmi konania došlo k platnému uzavretiu Zmluvy o poskytnutí právnych služieb, ktorá sa spravuje príslušnými ustanoveniami Obchodného zákonníka o mandátnej zmluve (§ 566 a nasl.), keďže upravovala poskytovanie právnej pomoci advokátom pre podnikateľský subjekt, a v konečnom dôsledku ich záväzkový vzťah v samotnej zmluve podriadili ustanoveniam Obchodného zákonníka. Uvedenú zmluvu súd považuje za platne uzavretú, nakoľko obsahuje všetky podstatné náležitosti. V zmluve si zároveň v článku 2 upravili jednak druh

odmeny, a to ako kombinovanú odmenu paušálnu a podielovú, jej výšku ako aj vznik nároku na tú ktorú odmenu. Keďže odporca zmluvu platne vypovedal, advokátovi mohol vzniknúť nárok na podielovú odmenu iba v tom prípade, ak budú splnené podmienky v zmysle odseku 2.8 článku 2 Zmluvy. Tieto podmienky však naplnené neboli, nakoľko po vypovedaní Zmluvy listom zo dňa 15. 7. 2008 sa uskutočnili ďalšie dve pojednávania pred Krajským súdom v Bratislave ako súdom prvého stupňa (dňa 14. 11. 2008 – právni zástupcovia predniesli svoje vyjadrenia k veci, 19. 12. 2008 – právni zástupcovia predniesli záverečné vyjadrenia, dokazovanie bolo skončené a vyhlásený rozsudok). K vyneseniu konečného rozsudku tak nedošlo na najbližšom pojednávaní po výpovedi zmluvy. Nárok advokátovi na podielovú odmenu nevznikol, čím nemohlo ani dôjsť k postúpeniu pohľadávky, keďže predmetom postúpenia môže byť iba existujúca pohľadávka... Odporcova výpoveď zmluvy nemôže byť v rozpore s dobrými mravmi, nakoľko možnosť zmluvu vypovedať bez uvedenia dôvodu pripúšťa jednak zákon, ako aj samotná Zmluva v článku 3 ods. 3.3. “.

Proti uvedenému rozsudku podala sťažovateľka odvolanie, ktoré odôvodnila tým, že postupom okresného súdu jej bola odňatá možnosť konať pred súdom, že okresný súd neúplne zistil skutkový stav veci a že jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Krajský súd rozsudkom č. k. 3 Cob/312/2012-307 z 11. decembra 2013 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil.

Sťažovateľka v sťažnosti uviedla, že v rámci prvostupňového, ako aj druhostupňového konania predložila „rozsiahlu argumentáciu... týkajúcu sa dohody o kombinovanej odmene advokáta, t. j. nároku advokáta na podielovú odmenu a eventuálne tarifnú odmenu, ako aj argumenty preukazujúce, že Odporca konal v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku, s ktorými sa ani jeden súd v rámci Prvostupňového Rozsudku a/alebo Druhostupňového Rozsudku presvedčivým spôsobom nevyporiadal..., resp. oba súdy tieto argumenty... arbitrárne odignorovali... Jednou zo záruk spravodlivého súdneho rozhodnutia je aj právo na jeho odôvodnenie. Nutnosť odôvodniť súdne rozhodnutie je daná

tiež vo verejnom záujme, lebo je jednou zo záruk, že výkon spravodlivosti nie je arbitrárny, neprehľadný, a že rozhodovanie súdov je kontrolované verejnosťou.“. Podľa názoru sťažovateľky „Krajský súd v Bratislave sa vyššie uvedenými determinantmi a princípmi právneho štátu (riadnym zdôvodnením Druhostupňového Rozsudku v zmysle práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivý súdny proces) neriadil, a preto je Druhostupňový Rozsudok arbitrárny a neodôvodnený...“, porušujúci jej označené práva.

Na základe uvedeného sťažovateľka v petite žiada, aby ústavný súd nálezom vyslovil, že rozsudkom krajského súdu č. k. 3 Cob/312/2012-307 z 11. decembra 2013 bolo porušené jej základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, aby napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie, a aby sťažovateľke priznal náhradu trov právneho zastúpenia v sume 284,08 €.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon

o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti je námietka porušenia základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu č. k. 3 Cob/312/2012-307 z 11. decembra 2013, ktorým potvrdil rozsudok okresného súdu o zamietnutí žaloby sťažovateľky, ktorou sa domáhala zaplata sumy 17 447 205 CZK spolu s 9 % ročným úrokom z omeškania od 25. decembra 2009 do zaplata z titulu postúpenej pohľadávky na zaplata podielovej odmeny advokáta podľa čl. 2 odseku 2.1.2 zmluvy o poskytnutí právnych služieb z 18. septembra 2006 (pozri I. časť odôvodnenia tohto uznesenia). Napadnutý rozsudok považuje sťažovateľka za arbitrárny a zjavne neodôvodnený, nezodpovedajúci požiadavkám vyplývajúcim z § 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, pričom krajskému vyčíta, že jej odňal možnosť konať pred súdom tým, že sa nevysporiadal so všetkými ňou vznesenými argumentmi preukazujúcimi opodstatnenosť uplatneného žalobného nároku.

Keďže sťažovateľke je známa judikatúra ústavného súdu týkajúca sa jeho oprávnenia preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecných súdov vo vzťahu k obsahu ňou označených práv, ktorých porušenie namieta, nepovažoval v danom prípade za potrebné túto duplicitne citovať.

Ústavný súd však pripomína, že súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03).

Nespokojnosť sťažovateľa s právnym posúdením veci všeobecným súdom sama osebe nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti ním vydaného rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 3/97, I. ÚS 225/05, II. ÚS 56/07, I. ÚS 232/08) rešpektuje názor, podľa ktorého právo na spravodlivé súdne konanie nemožno stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

Všeobecný súd je teda povinný na procesné úkony účastníkov primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným právnym poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu a štádia civilného procesu, v ktorom účastník konania uplatňuje svoje nároky alebo sa bráni proti ich uplatneniu (I. ÚS 372/06).

Z relevantnej časti odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva:

„Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil so závermi súdu prvého stupňa, a to z dôvodov uvedených v odôvodnení napadnutého rozsudku, ktoré vzhľadom na zásadu hospodárnosti nepovažoval za dôvodné opakovať, a preto rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil.

Podľa čl. 2.8 zmluvy o poskytnutí právnych služieb, ak dôjde k vypovedaniu tejto zmluvy a/alebo k ukončeniu zastupovania klienta advokátom v súdnom konaní, advokát má nárok na dohodnutú podielovú odmenu podľa výsledku súdneho konania, len ak k ukončeniu zastupovania došlo (a) pred prvým pojednávaním vo veci, na ktorom bol vynesенý konečný rozsudok, alebo (b) po vynesení konečného rozsudku pred nadobudnutím jeho právoplatnosti a/alebo vykonateľnosti.

Podľa čl. 2.3 zmluvy sa za konečné rozhodnutie považuje rozhodnutie, ktoré nie je možné napadnúť žiadnym riadnym opravným prostriedkom ani dovolaním alebo mimoriadnym dovolaním.

Z obsahu spisu nepochybne vyplýva, že v zmysle citovaného ustanovenia zmluvy neboli splnené podmienky pre vznik nároku advokáta na podielovú odmenu, pretože plná moc udelená advokátovi bola vypovedaná v čase, po ktorom nielenže nasledovali ďalšie pojednávania na Krajskom súde v Bratislave, ale vo veci na základe žalobcom podaného odvolania rozhodoval aj Najvyšší súd SR.

Vychádzajúc z citovaného ustanovenia 2.8 zmluvy o poskytnutí právnych služieb je bez právneho významu pre priznanie podielovej odmeny skutočnosť, že advokát žalovaného sa bránil zásadným právnym argumentom, pre ktorý bola žaloba proti žalovanému zamietnutá, prípadne, že konanie o mimoriadnom dovolaní bolo zastavené.“

Po oboznámení sa s obsahom napadnutého rozsudku ústavný súd konštatuje, že krajský súd konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné hmotno-právne, ako aj procesno-právne ustanovenia všeobecne záväzných právnych predpisov, ktoré boli podstatné pre posúdenie danej veci, interpretoval a aplikoval ústavne konformným spôsobom, pričom jeho záver o nevzniknutí nároku sťažovateľky na podielovú odmenu zo zmluvy o poskytnutí právnych služieb z 18. septembra 2006 vychádza z právne relevantných faktov (zmluvných dojednaní), je logický, zrozumiteľný, a preto aj legitímny a ústavne akceptovateľný. Krajský súd svoje rozhodnutie presvedčivo odôvodnil, a preto sa nemožno sa stotožniť s argumentáciou sťažovateľky o arbitrárnej podstate napadnutého rozhodnutia, keďže vychádza z konkrétnych (skutkových) okolností prípadu zohľadňovaných pri rozhodovaní v tomto type konania.

Napadnutým rozsudkom krajského súdu nebola nijakým spôsobom potretá zásada zmluvnej voľnosti, v rámci ktorej sa pôvodní účastníci obchodnoprávneho vzťahu dohodli na kombinovanej zmluvnej odmene za poskytnutie právneho poradenstva pozostávajúcej nielen z podielovej odmeny, ale aj z paušálnej odmeny „za zastupovanie klienta v právnej veci na súdoch všetkých stupňov... a za vykonanie činností uvedených v čl. 1.2 vo výške 2.000.000,- Sk“, ktorá bola zo strany žalovaného advokátovi aj zaplatená, a taktiež na možnosti (oprávnení) každého z nich túto zmluvu vypovedať. Naopak, podľa názoru ústavného súdu je to práve sťažovateľka, ktorá si „čl. 2.8 zmluvy“ svojvoľne vykladá s cieľom získať ničím nepodložený majetkový prospech, opomínajúc dispozitívny charakter ustanovení právnych predpisov, podľa ktorých bola táto zmluva uzavretá.

Na základe uvedených skutočností ústavný dospel k záveru, že medzi namietaným porušením základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a napadnutým rozsudkom krajského súdu nenachádza žiadnu príčinnú súvislosť, preto sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. apríla 2015